

Ukaz o proglašenju Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti

Proglašavam **Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti**, koji je donijela Skupština Crne Gore, na prvoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2008. godini, dana 3. oktobra 2008. godine.

Broj: 01-1792/2

Podgorica, 10.10.2008. godine

Predsjednik Crne Gore,
Filip Vujanović, s.r.

Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG - Međunarodni ugovori", br. 6/2008 od 15.10.2008. godine.

Član 1

Potvrđuje se Sporazum između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti sa Administrativnim sporazumom za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti, potpisan od strane predstavnika Crne Gore i Republike Mađarske, dana 20. maja 2008. godine u Budimpešti.

Član 2

Tekst Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti i tekst Administrativnog sporazuma za sprovođenje Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti u originalu na crnogorskom i mađarskom jeziku glase:

SPORAZUM IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE MAĐARSKE O SOCIJALNOM OSIGURANJU I POJEDINIM PITANJIMA SOCIJALNE SIGURNOSTI

Crna Gora

i

Republika Mađarska

U želji da uredi međusobne odnose u oblasti socijalnog osiguranja i pojedinih pitanja socijalne sigurnosti dogovorile su se sljedeće:

Dio I

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Definicija pojmova

(1) U ovom sporazumu sljedeći pojmovi znače:

1. "teritorija"

za Crnu Goru, teritorija Crne Gore;

za Republiku Mađarsku, teritorija Republike Mađarske;

2. "pravni propisi"

zakoni, podzakonski i drugi opšti akti, koji se odnose na oblasti iz člana 2. ovog sporazuma;

3. "nadležni organ"

U Crnoj Gori: ministarstvo nadležno za oblasti regulisane pravnim propisima iz člana 2. ovog sporazuma;

U Republici Mađarskoj: ministar, ministarstva, odnosno drugi organi uprave, nadležni za oblasti regulisane pravnim propisima iz člana 2. ovog sporazuma;

4. "nosilac"

organizacija, odnosno organ nadležan za sprovođenje pravnih propisa iz člana 2. ovog sporazuma;

5. "nadležni nosilac"

nosilac kod koga je lice osigurano u vrijeme podnošenja zahtjeva za davanje ili od koga ima ili od koga bi imalo pravo na davanje;

6. "organ za vezu"

organ koji je određen u skladu sa ovim sporazumom radi njegovog efikasnijeg sprovođenja;

7. "period osiguranja"

vrijeme za koje su plaćeni doprinosi i period priznat kao takav prema pravnim propisima strana ugovornica;

8. "penzijski staž"

staž osiguranja, sa njim izjednačena vremena i poseban staž prema pravnim propisima strana ugovornica;

9. "novčano davanje"

Penzija i druga novčana davanja, uključujući dodatke, dopune, usklađivanja i povećanja prema pravnim propisima iz člana 2. ovog sporazuma;

10. "davanje u naturi"

Zdravstvene usluge i druga davanja, osim novčanih, prema pravnim propisima iz člana 2. ovog sporazuma;

11. "prebivalište"

Mjesto stalnog, uobičajenog boravka;

12. "boravište"

Mjesto privremenog boravka čija dužina, u pravilu, zavisi od cilja boravka;

13. "osiguraničnik"

Lice koje je osigurano ili je bilo osigurano prema pravnim propisima iz člana 2. ovog sporazuma;

14. "korisnik"

Lice koje je ostvarilo pravo prema pravnim propisima iz člana 2. ovog sporazuma;

15. "član porodice"

Član porodice prema pravnim propisima one strane ugovornice koji se primjenjuju.

(2) U ovom sporazumu ostali pojmovi, kao i izrazi, imaju značenje koje im pripada prema pravnim propisima strana ugovornica.

Član 2

Pravni propisi na koje se ovaj sporazum odnosi

(1) Ovaj sporazum se odnosi:

a) na pravne propise Crne Gore o:

1. zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i materinstvu;

2. povredi na radu i profesionalnoj bolesti;

3. penzijskom i invalidskom osiguranju;

4. novčanoj naknadi za nezaposlenost.

b) na pravne propise Republike Mađarske:

1. u oblasti socijalnog osiguranja o:
davanjima u naturi i novčanim davanjima iz zdravstvenog osiguranja;
davanjima za slučaj nesreće;
penzijama;

2.1. nakanada za traženje zaposlenja

2.2. pomoć za traženje zaposlenja

kao i o pokriću navedenih davanja.

(2) Ovaj sporazum se odnosi na sve pravne propise kojima se obuhvataju, mijenjaju ili dopunjuju pravni propisi iz stava 1. ovog člana.

(3) Ovaj sporazum se odnosi i na one pravne propise kojima se utvrđuju novi sistemi ili grane socijalnog osiguranja u jednoj strani ugovornici, ukoliko nadležni organ druge strane ugovornice ne izrazi svoje neslaganje u roku od tri mjeseca od dana prispjeća pismenog obavještenja.

Član 3.

Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje

Ovaj sporazum se primjenjuje na:

- a) lica za koja važe ili su važili pravni propisi jedne ili obje strane ugovornice i
- b) druga lica koja prava izvode od lica naznačenih pod a).

Član 4.

Jednaki tretman

(1) Prilikom primjene pravnih propisa jedne strane ugovornice, državljani druge strane ugovornice su izjednačeni sa njenim državljanima.

(2) Stav 1. ovog člana se ne odnosi na:

1. pravne propise o učešću osiguranika i poslodavaca u organima nosilaca u oblasti socijalnog osiguranja, ako tim propisima nije drugačije određeno;

2. odredbe o teretu osiguranja iz međunarodnih ugovora zaključenih sa trećim državama i

3. pravne propise o osiguranju lica zaposlenih u službenom predstavništvu jedne od strana ugovornica u trećim državama ili kod članova tog predstavništva.

Član 5.

Transfer davanja

(1) Novčana davanja po propisima jedne strane ugovornice ne mogu se umanjiti, mijenjati, staviti u stanje mirovanja, oduzeti ili zaplijeniti zbog toga što korisnik živi na teritoriji druge strane ugovornice.

(2) Državljanima druge strane ugovornice transfer davanja iz stava 1. ovog člana se vrši pod istim uslovima kao i sopstvenim državljanima i u slučaju kada žive u trećoj državi.

(3) Stav 1. ovog člana se ne primjenjuje na davanja ostvarena u Crnoj Gori po osnovu najniže penzije, tuđe pomoći i njege, kao i na druga davanja koja se ostvaruju zavisno od imovinskog cenzusa.

Član 6.

Odredbe o nekumuliranju

(1) Ako neka činjenica, prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, ima pravno dejstvo na neko novčano davanje, odnosno pravo ta strana ugovornica uzima u obzir istu takvu činjenicu nastalu na teritoriji druge strane ugovornice, kao da je nastala na njenoj teritoriji, osim u slučaju zaposlenja ili obavljanja samostalne djelatnosti korisnika penzije.

(2) Na osnovu ovog sporazuma ne mogu se po osnovu istog penzijskog staža, odnosno perioda osiguranja, steći ni zadržati prava na veća davanja ili prihode istog karaktera osim novčanih davanja za slučaj invalidnosti, starosti i smrti.

Dio II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Član 7.

Opšte odredbe

Obaveza osiguranja određuje se prema pravnim propisima one strane ugovornice na čijoj teritoriji lice obavlja posao i u

slučaju kada se prebivalište zaposlenog ili sjedište poslodavca nalazi na teritoriji druge strane ugovornice, ako odredbama čl. 8. i 9. ovog sporazuma nije drugačije određeno.

Član 8.

Posebne odredbe

(1) Na zaposlene u državnim i javnim službama i sa njima izjednačena lica upućena na teritoriju druge strane ugovornice primjenjuju se pravni propisi strane ugovornice koja ih je uputila.

(2) Ako poslodavac sa sjedištem na teritoriji jedne strane ugovornice uputi zaposlenog na teritoriju druge strane ugovornice, na njega se, najduže do kraja 24 kalendarskog mjeseca nakon njegovog odlaska, primjenjuju pravni propisi prve strane ugovornice, kao da je zaposlen na njenoj teritoriji.

(3) Ako lice koje obavlja samostalnu djelatnost u jednoj strani ugovornici ode u drugu stranu ugovornicu radi privremenog obavljanja te djelatnosti, na njega se, najduže do kraja 24 kalendarskog mjeseca nakon njegovog odlaska, primjenjuju pravni propisi prve strane ugovornice, kao da u njoj obavlja djelatnost.

(4) Ako poslodavac koji se bavi vazdušnim, drumskim ili željezničkim saobraćajem (prevozom, špedicijom i transportom) sa sjedištem na teritoriji jedne strane ugovornice uputi zaposlenog na teritoriju druge strane ugovornice, na njega se primjenjuju pravni propisi strane ugovornice u kojoj je sjedište poslodavca, kao da je zaposlen na njenoj teritoriji.

(5) Na zaposlene na brodu ili drugim plovilima, primjenjuju se pravni propisi strane ugovornice pod čijom zastavom plove.

(6) Na lica koja nijesu zaposlena na brodu ili drugim plovilima, a koja obavljaju poslove utovara, istovara, popravke ili nadzora broda ili drugog plovila u luci druge strane ugovornice primjenjuju se pravni propisi strane ugovornice kojoj luka pripada.

(7) Primjena pravnih propisa prve strane ugovornice za lica iz stava 2. i 3. ovog člana može se, na zajednički zahtjev poslodavca i zaposlenog odnosno lica koje obavlja samostalnu djelatnost izuzetno produžiti za još 24 mjeseca uz saglasnost nadležnog organa, odnosno institucije koju on ovlasti, strane ugovornice gdje se djelatnost obavlja.

Član 9.

Diplomatska i konzularna predstavništva

(1) Na članove diplomatskog i konzularnog predstavništva upućene u drugu stranu ugovornicu, kao i na članove njihovih porodica koji žive sa njima u istom domaćinstvu i nijesu osigurani po drugom osnovu, primjenjuju se pravni propisi strane ugovornice iz koje su upućeni.

(2) Na zaposlene kao privatna posluga kod članova diplomatskog i konzularnog predstavništva upućene u drugu stranu ugovornicu, kao i na članove njihovih porodica koji žive sa njima u istom domaćinstvu i nijesu osigurani po drugom osnovu, primjenjuju se pravni propisi strane ugovornice iz koje su upućeni.

(3) Na zaposlene iz stava 2 ovog člana koji nijesu upućeni, primjenjuju se pravni propisi strane ugovornice na čijoj su teritoriji zaposleni, a diplomatsko i konzularno predstavništvo, odnosno njihovi članovi koji ih zapošljavaju, dužni su da se pridržavaju pravnih propisa te strane ugovornice koji važe za poslodavca.

(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, zaposleni koji su državljani strane ugovornice čije je diplomatsko ili konzularno predstavništvo, mogu se, u roku od tri mjeseca od dana zaposlenja, opredijeliti za primjenu pravnih propisa te strane ugovornice.

Član 10.

Izuzeci

Na zajednički zahtjev zaposlenog i njegovog poslodavca, odnosno lica koje samostalno obavlja djelatnost, nadležni organi dvije strane ugovornice, odnosno institucije koje oni ovlaste, mogu sporazumno dogovoriti izuzetke od čl. 7 do 9 ovog sporazuma, pri čemu moraju uzeti u obzir vrstu i okolnosti zaposlenja.

Dio III

POSEBNE ODREDBE

Poglavlje 1.

Bolest i materinstvo

Član 11.

Sabiranje perioda osiguranja

Period osiguranja stečen prema pravnim propisima obje strane ugovornice se, ako je to potrebno, sabira za sticanje prava na davanje u naturi i novčano davanje i za određivanje trajanja tog davanja, pod uslovom da se periodi ne poklapaju.

Član 12.

Davanja u naturi

(1) Lice koje ima pravo na davanja u naturi prema pravnim propisima jedne strane ugovornice ima pravo na davanja u naturi za vrijeme privremenog boravka na teritoriji druge strane ugovornice kada njegovo stanje zahtijeva hitno pružanje zdravstvene zaštite, pod uslovom da nije otišlo na teritoriju druge strane ugovornice u cilju liječenja.

(2) Lica iz člana 8 stav 1 do 5 i iz člana 9 stav 1, 2 i 4 ovog sporazuma imaju pravo na neophodna davanja u naturi s obzirom na njihovo zdravstveno stanje u toku njihovog boravka na teritoriji druge strane ugovornice.

(3) Pravo na davanja u naturi ima i lice koje je od nadležnog nosioca dobilo prethodno odobrenje da privremeno pređe na teritoriju druge strane ugovornice da bi u njoj bilo liječeno.

(4) Davanja predviđena u stavu 1. do 3. pruža nosilac mjesta boravka prema odredbama pravnih propisa koji važe za tog nosioca, posebno u pogledu obima i načina pružanja usluga u naturi, međutim, dužina trajanja pružanja tih usluga je predviđena pravnim propisima nadležne strane ugovornice.

(5) Odredbe st. 1 i 2 i 4 ovog člana se primjenjuju i na članove porodice.

Član 13

Lica koja imaju prebivalište na teritoriji jedne strane ugovornice i rade u drugoj

(1) Lice koje ima prebivalište na teritoriji jedne strane ugovornice i ispunjava uslove potrebne za sticanje prava na davanja prema pravnim propisima strane ugovornice u kojoj radi može da koristi davanja u naturi koje pruža nosilac mjesta prebivališta za račun nadležnog nosioca prema odredbama svojih pravnih propisa.

(2) Lice iz stava 1 koje boravi na teritoriji strane ugovornice u kome se nalazi nadležni nosilac koristi davanja u naturi prema odredbama pravnih propisa te strane kao da u njoj ima prebivalište i onda ako je već koristilo, prije svog boravka, davanja u naturi za isti slučaj bolesti ili materinstva.

(3) Odredba iz st. 1 i 2 se analogno primjenjuju na članove porodice pod uslovom da nemaju pravo na davanja u naturi prema pravnim propisima one strane ugovornice na čijoj teritoriji imaju prebivalište zbog postojanja sopstvenog osnova osiguranja.

Član 14.

Pravo na davanja članovima porodice sa prebivalištem u drugoj strani ugovornici

(1) Članovi porodice lica koje je osigurano kod nosioca jedne strane ugovornice, korisnici su davanja u naturi kada imaju prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice kao da su osigurani kod nosioca mjesta njihovog prebivališta. Obim i način pružanja navedenih davanja utvrđeni su na osnovu odredaba pravnih propisa tog nosioca.

(2) Članovi porodice koji borave ili pređu sa prebivalištem na teritoriju nadležne strane ugovornice, koriste davanja u skladu sa odredbama pravnih propisa te strane ugovornice. Ovo pravilo se primjenjuje i kada su članovi porodice već koristili za isti slučaj bolesti ili materinstva davanja koja pruža nosilac strane ugovornice na čijoj teritoriji su ranije imali prebivalište.

(3) Kada članovi porodice iz stava 1 ovog člana obavljaju profesionalnu djelatnost ili su korisnici penzije ili rente koja im daje pravo na davanja u naturi prema pravnim propisima strane ugovornice u kojoj imaju prebivalište, na njih se ne primjenjuju odredbe ovog člana.

Član 15.

Korisnici penzije

(1) Korisnik penzije ostvarene prema pravnim propisima obje strane ugovornice ima pravo na davanje u naturi iz zdravstvenog osiguranja na teret nadležnog nosioca prema mjestu prebivališta u skladu sa pravnim propisima te strane ugovornice.

(2) Na korisnika penzije ostvarene prema pravnim propisima jedne strane ugovornice koji ima prebivalište na teritoriji druge strane ugovornice, na pružanje davanja u naturi primjenjuju se pravni propisi te strane ugovornice, a na teret nadležnog nosioca.

(3) Korisnik penzije iz stava 2 sa prebivalištem na teritoriji strane ugovornice čije stanje za vrijeme boravka na teritoriji druge strane ugovornice zahtijeva hitno pružanje zdravstvenih usluga ima pravo na te usluge prema pravnim propisima i na teret nosioca druge strane ugovornice.

(4) Odredbe stava 1 do 3 ovog člana se primjenjuju i na članove porodice korisnika penzije koji izvode pravo na zdravstveno osiguranje po osnovu korisnika penzije.

(5) Odredbe stava 1 i 2 ovog člana se ne primjenjuju sve dok je korisnik penzije po osnovu obavljanja djelatnosti zdravstveno osiguran u skladu sa pravnim propisima strane ugovornice na čijoj teritoriji se nalazi njegovo prebivalište.

Član 16.

Odobranje davanja veće vrijednosti

Za odobrenje proteza i drugih davanja u naturi veće vrijednosti nije potrebna saglasnost nadležnog nosioca ako davanje nije moguće odložiti bez ugrožavanja života ili zdravlja odnosno lica, ili ako se troškovi tih davanja naknađuju u paušalnim iznosima predviđenim članom 18 stav 2 ovog sporazuma. U svim ostalim slučajevima je neophodna prethodna saglasnost nadležnog nosioca.

Član 17.

Novčana davanja

Novčana davanja u slučaju bolesti ili materinstva pruža neposredno nadležni nosilac korisniku prema pravnim propisima koje primjenjuje.

Član 18.

Naknada troškova

(1) Nadležni nosilac nadoknađuje nosiocu druge strane ugovornice stvarne troškove nastale u vezi sa pruženim davanjima u naturi, osim administrativnih troškova.

(2) Organi za vezu strana ugovornica mogu, u cilju pojednostavljenja postupka obračuna da dogovore da se za određene grupe slučajeva izvrši paušalni obračun i naknada nastalih troškova.

Poglavlje 2.

Starost, invalidnost i smrt

Član 19.

Sabiranje penzijskog staža, odnosno perioda osiguranja

(1) Ako je, prema pravnim propisima jedne strane ugovornice sticanje, očuvanje ili ponovno priznavanje prava na davane uslovljeno navršenjem penzijskog staža odnosno periodom osiguranja, nadležni nosilac te strane ugovornice uzima u obzir, ako je potrebno, i penzijski staž, odnosno periode osiguranja navršene prema pravnim propisima druge strane ugovornice, kao da je navršen prema pravnim propisima koje on primjenjuje, pod uslovom da se ne odnosi na isto vrijeme.

(2) ako je, prema pravnim propisima jedne strane ugovornice, pravo na određeno davanje uslovljeno navršenjem staža u određenom zanimanju, odnosno poslu ili u zanimanju za koje postoji poseban sistem, nosilac te strane ugovornice uzima u obzir i penzijski staž koji je, prema pravnim propisima druge strane ugovornice, navršen u istom zanimanju, odnosno poslu ili u odgovarajućem sistemu. Ako penzijski staž, odnosno periodi osiguranja koji se sabiraju ne obezbjeđuju osnov za davanje u posebnom sistemu davanja, tada se penzijski staž odnosno period osiguranja sabira u opštem sistemu osiguranja.

(3) Ako i pored primjene stava 1 i 2 ovog člana nijesu ispunjeni uslovi za sticanje prava na davanje nadležni nosilac uzima u obzir i penzijski staž, odnosno periode osiguranja navršene u trećim državama sa kojima obje strane ugovornice imaju zaključene sporazume o socijalnom osiguranju i u kojima se predviđa sabiranje penzijskog staža odnosno perioda osiguranja. Ako samo jedna strana ugovornica ima sporazum sa trećom državom, tada ona uzima u obzir i penzijski staž odnosno period osiguranja koji su njeni državljani ostvarili u trećoj državi ako sporazumom sa tom trećom državom nije drugačije utvrđeno.

(4) U slučaju Republike Mađarske stav 3. se ne odnosi na one periode koji se mogu uračunati a koji su stečeni prema pravnim propisima one treće države sa kojom Mađarska ima zaključen sporazum na teritorijalnom principu.

(5) Ako se prema pravnim propisima jedne strane ugovornice pravo na davanje, u slučaju Republike Mađarske - puno davanje, može ostvariti i bez primjene st. 1 do 4 ovog člana nadležni nosilac te strane ugovornice utvrđuje davanje isključivo na osnovu staža osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje primjenjuje.

(6) Ako prema pravnim propisima jedne strane ugovornice vrijeme korišćenja penzija produžava period u kome mora biti navršen penzijski staž, odnosno period osiguranja taj period se produžava odgovarajućim vremenom korišćenja penzije ostvarene prema pravnim propisima druge strane ugovornice.

Član 20.

Utvrđivanje davanja u Crnoj Gori

(1) Ako pravo na davanje postoji i bez primjene odredaba člana 19 ovog sporazuma, nadležni nosilac utvrđuje davanje isključivo na osnovu penzijskog staža koji se uzima u obzir prema pravnim propisima koje primjenjuje.

(2) Ako pravo na davanje postoji samo uz primjenu člana 19 ovog sporazuma, nadležni nosilac utvrđuje iznos davanja na taj način što:

1. obračunava teorijski iznos davanja koji bi pripadao da su ukupni periodi osiguranja koji se uzimaju u obzir za obračun davanja navršeni prema pravnim propisima koje on primjenjuje. Iznos davanja koji ne zavisi od dužine perioda osiguranja uzima se kao teorijski iznos;

2. na osnovu tako obračunatog iznosa, utvrđuje iznos davanja srazmjeran odnosu između perioda osiguranja navršenih isključivo prema pravnim propisima koje on primjenjuje i ukupnih perioda osiguranja koji se uzimaju u obzir za obračun davanja;

3. ako zbir perioda osiguranja navršenih prema pravnim propisima obje strane ugovornice prelazi najduže periode osiguranja utvrđene prema pravnim propisima jedne strane ugovornice za sticanje punog davanja, nadležni nosilac te strane ugovornice će uzeti najduži period osiguranja prema pravnim propisima koje on primjenjuje umjesto zbira navršenih perioda.

Član 21.

Utvrđivanje davanja u Republici Mađarskoj

Mađarski nosioci primjenjuju odredbu ovog sporazuma o sabiranju perioda osiguranja na sl. način:

1. Starosne penzije, invalidske penzije, invalidske penzije po osnovu povrede i penzije članova porodice naslednika penzije utvrđuju se isključivo prema mađarskim pravnim propisima i na osnovu mađarskog staža osiguranja.

2. Ako odnosno lice pravo na penziju prema mađarskim pravnim propisima može da ostvari isključivo sabiranjem perioda osiguranja, mađarski nosilac utvrđuje onaj dio penzije koji bi pao na teret kada bi se kod utvrđivanja penzije morao uzeti u obzir ukupni period osiguranja ostvaren prema pravnim propisima obje strane ugovornice. Ovako utvrđen iznos penzije isplaćuje nosilac srazmjerno odnosu između perioda osiguranja navršenih isključivo prema mađarskim pravnim propisima i ukupnih perioda osiguranja navršenih prema pravnim propisima obje strane ugovornice.

Član 22.

Osnov za utvrđivanje davanja

Ako se prema pravnim propisima jedne strane ugovornice iznos davanja obračunava na osnovu zarade, osnovice osiguranja uplaćenog doprinosa odnosno osnovice doprinosa u određenom periodu, nadležni nosilac uzima u obzir zaradu, osnovicu osiguranja, uplaćeni doprinosi odnosno osnovicu doprinosa, isključivo iz perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Član 23.

Penzijski staž, odnosno periodi osiguranja kraći od 12 mjeseci

(1) Ako je ukupan penzijski staž, odnosno periodi osiguranja, koji se prema pravnim propisima jedne strane ugovornice uzimaju u obzir za obračunavanje davanja, kraći od 12 mjeseci, ne odobrava se pravo na davanje, izuzev u slučaju kada, prema tim pravnim propisima, postoji pravo na davanje samo po osnovu tog penzijskog staža, odnosno perioda osiguranja.

(2) Penzijski staž, odnosno periode osiguranja iz stava 1 ovog člana po osnovu kojih nosilac jedne strane ugovornice za sticanje, očuvanje i ponovno priznavanje prava na davanje, kao i određivanje njegove visine, kao da su navršeni prema njegovim pravnim propisima.

Član 24.

Umanjenje, obustava i ukidanje isplate davanja

Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje ne podliježu pravnim propisima strana ugovornica o umanjenju, suspenziji ili ukidanju davanja u slučaju njihovog preklapanja.

Poglavlje 3.

Osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti

Član 25.

Povrede na radu i profesionalne bolesti

(1) Lice koje pretrpi povredu na radu ili je oboljelo od profesionalne bolesti za vrijeme trajanja osiguranja ostvaruje pravo na davanja u naturi prema pravnim propisima strane ugovornice kod koje je osigurano.

(2) Za davanja u naturi koja se pružaju po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti primjenjuju se odgovarajući članovi ovog sporazuma. Troškove za pružena davanja nosioci strana ugovornica uzajamno obračunavaju u skladu sa članom 18 ovog sporazuma.

(3) Ako pravni propisi jedne strane ugovornice predviđaju da se prilikom utvrđivanja gubitka ili umanjenja radne sposobnosti zbog povrede na radu ili profesionalne bolesti ili prilikom utvrđivanja prava na davanje moraju uzeti u obzir prethodne povrede na radu i profesionalne bolesti uzimaju se u obzir i povrede na radu i profesionalne bolesti u skladu sa pravnim propisima druge strane ugovornice.

(4) Ako lice na putu radi stupanja na posao doživi povredu smatraće se da je do povrede došlo na teritoriji strane ugovornice kod koje je lice osigurano.

Član 26.

Uzimanje u obzir djelatnosti opasnih po zdravlje

(1) Prilikom utvrđivanja prava na davanje po osnovu određene profesionalne bolesti nosilac jedne strane ugovornice uzima u obzir i one djelatnosti opasne po zdravlje koje prema pravnim propisima druge strane ugovornice i prema svojoj prirodi mogu biti uzroci te profesionalne bolesti. Ako pravo na novčano davanje za slučaj profesionalne bolesti postoji prema pravnim propisima obje strane ugovornice, davanje odobrava strana ugovornica prema čijim pravnim propisima je lice bilo posljednji put osigurano po osnovu obavljanja djelatnosti koja je uzrokovala profesionalnu bolest.

(2) Ako je lice, koje je po osnovu profesionalne bolesti primalo ili prima novčano davanje na teret nosioca jedne strane ugovornice, zbog pogoršanja bolesti prouzrokovanog obavljanjem djelatnosti koja, prema pravnim propisima druge strane ugovornice, može da izazove profesionalnu bolest, podnese zahtjev za davanje nosiocu druge strane ugovornice, nosilac prve strane ugovornice i dalje snosi troškove davanja, bez obzira na pogoršanje, prema svojim pravnim propisima. Nosilac druge strane ugovornice odobrava davanje u visini razlike između davanja koje pripada nakon pogoršanja i davanja koje bi, po osnovu nastupanja te bolesti, pripadalo prema njegovim pravnim propisima.

Poglavlje 4.

Nezaposlenost

Član 27.

Davanja za slučaj nezaposlenosti

(1) Ukoliko propisi jedne strane ugovornice isplatu davanja ili trajanje davanja za slučaj nezaposlenosti vezuju za navršenje određenog perioda, nadležni nosilac te strane ugovornice će periode navršene u skladu sa pravnim propisima druge strane ugovornice smatrati kao da su navršeni prema njenim pravnim propisima, ukoliko se oni i prema propisima prve strane ugovornice smatraju periodima osiguranja i ukoliko se ne poklapaju.

(2) Državljeni strana ugovornica - ukoliko to propisima strana ugovornica drugačije nije regulisano, pravo na davanje za slučaj nezaposlenosti imaju na teritoriji one strane ugovornice čiji su državljani, nezavisno od toga na teritoriji koje strane ugovornice su bili osigurani prije nastanka nezaposlenosti.

(3) Kod utvrđivanja iznosa naknade za slučaj traženja zaposlenja, prema mađarskim pravnim propisima, uzima se, umjesto zarade ostvarene za vrijeme perioda osiguranja u drugoj strani ugovornici, samo odgovarajuća prosječna zarada Mađarskoj u istoj ili sličnoj djelatnosti.

Dio IV

RAZNE ODREDBE

Član 28.

Organi za vezu

(1) Organi za vezu ovlašćeni za sprovođenje ovog sporazuma utvrđuju se administrativnim sporazumom.

(2) Organi za vezu i nadležni nosioci sa nadležnim organom vlasti dogovaraju mjere za efikasno sprovođenje sporazuma, uključujući i postupak u vezi sa naknadom i isplatom novčanih davanja.

Član 29.

Administrativni sporazumi

(1) Vlade ili nadležni organi strana ugovornica mogu zaključiti posebne sporazume za sprovođenje ovog sporazuma.

(2) Nadležni organi, organi za vezu i drugi organi se međusobno obavještavaju o svim preduzetim mjerama za sprovođenje ovog sporazuma i svim promjenama svojih pravnih propisa u vezi sa primjenom ovog sporazuma.

Član 30.

Uzajamna saradnja

(1) Nadležni organi, organi za vezu i nosioci pružaju uzajamnu besplatnu pomoć u primjeni ovog sporazuma.

(2) Ljekarske preglede koji se obavljaju isključivo zbog primjene pravnih propisa jedne strane ugovornice, a odnose se na lica koja u drugoj strani ugovornici imaju prebivalište ili boravište, obaviće na zahtjev nadležnog nosioca i na njegov teret, nosilac prema prebivalištu ili boravištu prema tarifi u skladu sa pravnim propisima koje on primjenjuje. Ljekarske preglede koji se obavljaju zbog primjene pravnih propisa obije države ugovornice obavlja na svoj teret nosilac prema prebivalištu ili boravištu tog lica.

(3) Sudovi pružaju pravnu pomoć u skladu sa propisima koji se primjenjuju u toj oblasti.

Član 31.

Doznake

(1) Novčana davanja na koja obavezuje ovaj sporazum nosioci isplaćuju u nacionalnoj valuti.

(2) Ako je nosilac jedne strane ugovornice obavezan da izvrši plaćanje nosiocu druge strane ugovornice to plaćanje će izvršiti u nacionalnoj valuti druge strane ugovornice ako je valuta druge strane ugovornice konvertibilna. U suprotnom, plaćanja se izvršavaju u eurima.

(3) Ako jedna strana ugovornica propiše ograničenje deviznog prometa strane ugovornice će učiniti sve kako bi se obezbijedile doznake novčanih sredstava koja pripadaju na osnovu ovog sporazuma.

(4) Doznake po osnovu sporazuma se izvršavaju prema pravnim propisima i odredbama sporazuma za sprovođenje ovog sporazuma koji u trenutku doznačavanja važe na teritoriji strana ugovornica.

Član 32.

Oslobađanje od taksi i ovjera

(1) Oslobađanje ili smanjenje taksi predviđeno propisima jedne strane ugovornice za pismene podneske ili dokumenta koja se prilažu zbog primjene njenih pravnih propisa odnosi se i na odgovarajuće pismene podneske i dokumenta koja se prilažu zbog primjene pravnih propisa druge strane ugovornice.

(2) Isprave, dokumenta i pismeni podnesci bilo koje vrste koji se prilažu prilikom primjene ovog sporazuma ne podliježu nadovjeri nadležnog organa.

Član 33.

Upotreba jezika

(1) Organi vlasti, nosioci strana ugovornica prilikom sprovođenja ovog sporazuma i pravnih propisa na koje se ovaj sporazum odnosi, u međusobnoj komunikaciji, u komunikaciji sa zainteresovanim licima i njihovim predstavnicima mogu koristiti službeni jezik svoje države.

(2) Organi vlasti, nosioci strana ugovornica ne mogu da odbiju podneske ili dokumenta zato što su sačinjeni na službenom jeziku druge strane ugovornice.

(3) Odluke i druga dokumenta organa koji sprovode ovaj sporazum mogu se direktno poslati licu na teritoriji druge strane ugovornice.

Član 34.

Jednak tretman zahtjeva

(1) Ako se zahtjevi, dokumenta i drugi podnesci za davanja prema pravnim propisima jedne strane ugovornice podnesu organu druge strane ugovornice koji je prema pravnim propisima koji se na njega primjenjuju ovlašćen za njihov prijem, tretiraju se kao da su podnijeti nadležnom nosiocu.

(2) Organ vlasti ili drugi organ jedne strane ugovornice kome je podnjet zahtjev, dokument ili drugi pisani podnesak obavezan je da ga bez odlaganja, saglasno svojim pravnim propisima, prosljedi nadležnom nosiocu druge strane ugovornice.

(3) Zahtjev za davanje podnjet prema pravnim propisima jedne strane ugovornice smatra se istovremeno i zahtjevom za odgovarajuće davanje prema pravnim propisima druge strane ugovornice, osim ako podnosilac izričito traži da se odloži utvrđivanje prava na novčano davanje prema pravnim propisima druge strane ugovornice.

Član 35.

Pravo predstavljanja od strane diplomatskih i konzularnih predstavništava

Diplomatske misije i konzularna predstavništva strana ugovornica mogu se bez posebnog punomoćja, na zahtjev zainteresovanog lica, direktno obraćati nadležnim organima, organima za vezu i nadležnim nosiocima druge strane

ugovornice radi zaštite interesa svojih državljana.

Član 36.

Izvršni postupak

(1) Izvršne odluke sudova, izvršne odluke i isprave nadležnih organa ili nosilaca o doprinosima i drugim potraživanjima iz socijalnog osiguranja priznaju se u drugoj strani ugovornici.

(2) Priznanje se može odbiti samo ako je u suprotnosti sa pravnim propisima, odnosno javnim poretkom one strane ugovornice u kojoj treba da se prizna odluka ili isprava.

(3) Izvršne odluke i isprave priznate u skladu sa stavom 1 ovog člana izvršavaju se na teritoriji druge strane ugovornice. Izvršni postupak se sprovodi prema pravnim propisima koji se primjenjuju na izvršenje odgovarajućih odluka ili isprava strane ugovornice na čijoj teritoriji treba da se sprovede izvršenje. Odluke i isprave moraju da sadrže potvrdu o izvršnosti (klauzula o izvršenju).

(4) Uzajamna pomoć nosilaca u primjeni ovog člana ne uključuje zastupanje u sudskom postupku.

Član 37.

Naknada štete

(1) Ako lice koje prema pravnim propisima jedne strane ugovornice prima davanje za štetu koja je nastala na teritoriji druge strane ugovornice i ima, prema njenim pravnim propisima, pravo na naknadu štete od trećeg lica, tada pravo na tu naknadu prelazi na nosioca prve strane ugovornice prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(2) Ako je pravo na naknadu štete u vezi sa istovrsnim davanjima, po osnovu istog slučaja štete, prenijeto, u skladu sa stavom 1 ovog člana, nosiocima obje strane ugovornice, treće lice može isplatiti naknadu štete, sa oslobađajućim dejstvom, jednom ili drugom nosiocu. Nosioci će namiriti svoja potraživanja po ovom osnovu srazmjerno davanjima koja isplaćuju.

Član 38.

Povraćaj neosnovano plaćenih iznosa

Ako je nosilac jedne strane ugovornice bez pravnog osnova ili greškom isplatio novčano davanje, ovako isplaćeni iznos može da se odbije u korist odnosnog nosioca od odgovarajućeg davanja koje se isplaćuje prema pravnim propisima druge strane ugovornice. Obustava se vrši prema pravnim propisima druge strane ugovornice.

Član 39.

Zaštita podataka

(1) Ukoliko na osnovu ovog Sporazuma u smislu pozitivnih pravnih propisa strana ugovornica, dođe do prosljeđivanja ličnih podataka, važe sljedeće odredbe:

a) U cilju sprovođenja ovog Sporazuma jedna strana ugovornica može nosiocima druge strane ugovornice saopštiti samo lične podatke neophodne za ostvarivanje davanja koje se pruža. Strana ugovornica koja prima podatke iste može obrađivati i koristiti isključivo za te potrebe. U svim drugim slučajevima se podaci ostalim nosiocima mogu predati samo uz prethodnu saglasnost nosioca koji ih je dostavio a shodno važećim pravnim propisima koji se na tog nosioca odnose.

b) Nosilac koji prima, izvještava nosioca koji dostavlja podatke u pojedinim slučajevima i na osnovu njegovog traženja, u koju su svrhu i na koji način podaci upotrijebljeni.

c) Nosilac koji dostavlja podatke odgovoran je za tačnost i neophodnost dostavljenih podataka kao i dali su isti dostavljeni u skladu sa pravnim propisima, strane ugovornice, koji uređuju ovu oblast.

Ukoliko se utvrdi da su dostavljeni podaci netačni ili se nisu smjeli dostaviti prema pravnim propisima strane ugovornice koja ih dostavlja, neophodno je to saopštiti nosiocu koji prima podatke.

Nosilac koji je takve podatke primio dužan je da iste ispravi ili briše.

d) Licu na koje se dostavljeni podaci odnose, na njegov zahtjev, nosilac koji je dostavio, odnosno nosilac koji je primio podatke dužan je dostaviti izvještaj o njegovim ličnim podacima, svrsi korišćenja, pravnom osnovu i vremenskom roku njihovog korišćenja kao i kome i u koju svrhu su dostavljeni ili se šalju.

Obavještanje tog lica vrši se u skladu sa pravnim propisima one strane ugovornice od čijeg se nadležnog nosioca tražio izvještaj.

e) Ukoliko je nosilac jedne strane ugovornice dostavio netačne lične podatke, nosilac druge strane ugovornice koji ih je primio ili kome su dostavljeni ne može se na osnovu svojih pravnih propisa osloboditi odgovornosti u odnosu na oštećeno lice pozivajući se na netačnost dostavljenih podataka.

Štetu nastalu zbog netačno dostavljenih podataka nadoknađuje nosilac one strane ugovornice koji je dostavio netačne podatke.

f) Primljeni lični podaci brišu se odmah kada prestane potreba za njihovo korišćenje.

g) Nosilac koji dostavlja podatke i nosilac koji ih prima dužan je da evidentira dostavu i prijem ličnih podataka.

h) Nosilac koji dostavlja podatke i nosilac koji ih prima dužan je da dostavljene lične podatke zaštiti od neovlašćenog pristupa, promjene i objavljivanja.

i) Nosilac strane ugovornice koja prima podatke kao i ona koja ih dostavlja dužna je da na zahtjev zainteresovanog lica ispravi netačne podatke ili izbriše bespravno korišćene i netačne podatke koje je koristila.

O ispravci odnosno brisanju ovih podataka neophodno je odmah obavijestiti drugu stranu.

j) Strane ugovornice će obezbijediti zainteresovanom licu pravnu zaštitu u upravnom i sudskom postupku u skladu sa pravnim propisima one strane ugovornice gdje je došlo do kršenja prava.

(2) Odredbe stava 1 ovog člana se shodno primjenjuju i na poslovnu tajnu s tim što to ne ograničava prava vezana za lične podatke.

Član 40.

Rješavanje sporova

(1) Sporovi u tumačenju ili primjeni ovog sporazuma rješavaju sporazumno, nadležni organi strana ugovornica.

(2) Ako nastali problem nije moguće riješiti na način iz stava 1 ovog člana, rješava se diplomatskim putem.

Dio V

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41.

Prelazne odredbe

(1) Ovaj sporazum ne utvrđuje pravo na davanje za period prije njegovog stupanja na snagu.

(2) Prilikom primjene ovog sporazuma uzimaju se u obzir pravno bitne okolnosti, koje su u smislu pravnih propisa strana ugovornica važile prije njegovog stupanja na snagu.

(3) Pojedinačne odluke o odbijanju donijete prije stupanja na snagu Sporazuma ne sprečavaju njegovu primjenu.

(4) Davanja utvrđena prije stupanja na snagu ovog sporazuma neće se ponovo utvrđivati.

Član 42.

Specifične obaveze Republike Mađarske u vezi sa ovim Sporazumom

Ovaj Sporazum nema uticaja na obaveze Republike Mađarske koje slijede iz njenog članstva u Evropskoj uniji. Prema tome se ni ukupne ni pojedinačne odredbe ovog Sporazuma ne mogu citirati niti tumačiti tako da stavljaju van snage, mijenjaju ili na bilo koji način utiču na obaveze Republike Mađarske preuzete Sporazumom o priključenju i one koje slijede iz Ugovora o osnivanju Evropske zajednice, Ugovora o Evropskoj uniji i opšte iz primarnog i sekundarnog prava Evropske unije.

Član 43.

Stupanje na snagu

(1) Ovaj sporazum podliježe ratifikaciji. O sprovedenom postupku strane ugovornice se međusobno obavještavaju u pismenoj formi diplomatskim putem.

(2) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana četvrtog mjeseca po isteku mjeseca u kome je dostavljano posljednje obavještenje o potvrđivanju.

Član 44.

Prestanak važenja

Stupanjem na snagu ovog sporazuma, u odnosima između Republike Crne Gore i Republike Mađarske prestaje da važi Konvencija između Vlade Federativne Narodne Republike Jugoslavije i Vlade Narodne Republike Mađarske o uređenju pitanja socijalnog osiguranja njihovih državljana, zaključena u Budimpešti, 7. oktobra 1957. godine, osim stečenih prava na davanje i već pokrenutih postupaka ako se oni odnose na period u kome je bila na snazi Konvencija koja se ovim Sporazumom stavlja van snage.

Član 45.

Trajanje i otkazivanje

(1) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica ga može, u tekućoj kalendarskoj godini, u pismenoj formi, diplomatskim putem, otkazati zaključno sa 31. decembrom tekuće godine, pri čemu otkazni rok

ne može biti kraći od tri mjeseca.

(2) U slučaju otkazivanja ovog sporazuma njegove odredbe se i dalje primjenjuju na stečena prava.

U potvrdu ovoga opunomoćenici su potpisali ovaj sporazum i stavili pečat.

Sačinjeno u Budimpešti, 20. maja 2008. godine, na crnogorskom i mađarskom jeziku, u dva originalna primjerka, pri čemu su tekstovi podjednako vjerodostojni.

Za Crnu Goru
Ministar zdravlja, rada
i socijalnog staranja
Doc. dr **Miodrag Radunović**, s.r.

Za Republiku Mađarsku
Ministarka za socijalno
staranje i rad
Erika Šuc, s.r.

ADMINISTRATIVNI SPORAZUM ZA SPROVOĐENJE SPORAZUMA IZMEĐU CRNE GORE I REPUBLIKE MAĐARSKE O SOCIJALNOM OSIGURANJU I POJEDINIM PITANJIMA SOCIJALNE SIGURNOSTI

Na osnovu člana 29. Sporazuma između Crne Gore i Republike Mađarske o socijalnom osiguranju i pojedinim pitanjima socijalne sigurnosti, koji je potpisan u Budimpešti, 20. maja 2008. godine (u daljem tekstu: Sporazum) strane ugovornice su dogovorile sljedeće:

DIO I

OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Definicije pojmova

Pojmovi i izrazi koji se upotrebljavaju u ovom sporazumu imaju isto značenje kao u Sporazumu.

Član 2.

Organi za vezu

U skladu sa članom 28. Sporazuma, kao organi za vezu određuju se:

(1) U Crnoj Gori:

za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje i nezaposlenost: Ministarstvo zdravlja, rada i socijalnog staranja Crne Gore

(2) U Republici Mađarskoj:

a) za penzije: Zemaljska direkcija za penzijsko osiguranje

b) za nezaposlenost: Ured za zapošljavanje i socijalna pitanja

c) za sva ostala pitanja: Zemaljska kasa za zdravstveno osiguranje

Član 3.

Nadležni nosioci

U cilju primjene pravnih propisa iz člana 2. stav 1. Sporazuma, kao nadležni nosioci se određuju:

(1) Za Crnu Goru:

a) za zdravstveno osiguranje: Republički fond za zdravstveno osiguranje, Podgorica

b) za penzijsko osiguranje: Republički fond penzijskog i invalidskog osiguranja

c) za osiguranje za slučaj povrede na radu i profesionalnih bolesti: Republički fond za penzijsko i invalidskog osiguranja i Republički fond za zdravstveno osiguranje, Podgorica

d) za nezaposlenost: Zavod za zapošljavanje Crne Gore.

(2) Za Republiku Mađarsku:

Organi navedeni u članu 2. ovog sporazuma.

Član 4.

Zadaci organa za vezu

(1) U cilju primjene Sporazuma i ovog sporazuma organi za vezu određeni u članu 2. ovog sporazuma mogu kontaktirati neposredno, kao i sa osiguranicima i njihovim punomoćnicima i uzajamno se pomagati u cilju sprovođenja Sporazuma. Organi za vezu svoje nadležnosti iz ovog sporazuma mogu prenositi na druge institucije, u skladu sa pravnim propisima koje primjenjuju.

(2) Organi za vezu sporazumno utvrđuju zajedničke postupke i potvrde (obrasce) potrebne za primjenu Sporazuma i ovog sporazuma.

DIO II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Član 5.

Potvrde (obrasci) o pravnim propisima koji se primjenjuju (obrasci)

(1) U slučajevima iz čl. 8.-10. Sporazuma potvrda (obrazac) izdata na zahtjev zaposlenog, poslodavca ili lice koje obavlja samostalnu djelatnost potvrđuje da odnosno lice ostaje osigurano prema pravnim propisima strane ugovornice iz koje se upućuje.

(2) Potvrdu (obrazac) iz stava 1. ovog člana izdaje:

a) za primjenu pravnih propisa u Crnoj Gori:

- nadležna organizaciona jedinica nosioca zdravstvenog osiguranja

b) za primjenu pravnih propisa u Republici Mađarskoj: Zemaljska kasa za zdravstveno osiguranje

(3) Nosilac koji izdaje potvrdu (obrazac) na zahtjev obavještava nosioca druge strane ugovornice iz stava 2. ovog člana o broju i sadržini izdatih potvrda (obrazaca).

(4) Ako se potvrda (obrazac) iz stava 1. ovog člana ne prezentira, nosilac jedne strane ugovornice može zahtijevati njeno naknadno izdavanje od strane nosioca iz stava 2. ovog člana.

Član 6.

Produženje trajanja privremenog upućivanja

(1) Radi primjene člana 8. stav 7. Sporazuma zahtjev za davanje saglasnosti o produžetku primjene pravnih propisa se podnosi u Crnoj Gori ministarstvu nadležnom za poslove zapošljavanja, a u Republici Mađarskoj Zemaljskoj kasi za zdravstveno osiguranje. Zahtjev se podnosi na potvrdi (obrascu), u tri primjerka.

(2) Organ iz stava 1. ovog člana svoju saglasnost potvrđuje dostavljanjem potvrde (obrasca), u dva primjerka, organu druge strane ugovornice.

Član 7.

Korišćenje prava izbora

(1) Lice iz člana 9. stav 4. Sporazuma može da koristi pravo izbora u roku od 3 mjeseca od dana zaposlenja. Za lice koje je u trenutku stupanja na snagu ovog sporazuma već zaposleno rok teče od dana stupanja na snagu ovog sporazuma.

(2) Pravo izabrano od strane lica iz stava 1. ovog člana važi od prvog dana u mjesecu poslije mjeseca u kome je data izjava.

DIO III

ODREDBE O DAVANJIMA U NATURI

Član 8.

Pružanje davanja u naturi

(1)

a) U slučaju korišćenja davanja u naturi na osnovu čl. 12-15. i člana 25. stav 1. Sporazuma pravo na davanja u naturi se dokazuje potvrdom (obrascom) izdatim od strane nadležnog nosioca.

b) Ako podnosilac zahtjeva prilikom korišćenja prava na davanje u naturi nije mogao da preuzme potvrdu (obrazac), podnosilac zahtjeva, davalac usluga ili nosilac nadležan prema mjestu boravišta zatražiće njeno naknadno izdavanje od nadležnog nosioca. U slučaju kada je u Republici Mađarskoj pruženo davanje iz člana 12. stav 1. Sporazuma, uz zahtjev za naknadno izdavanje potvrde (obrasca) treba dostaviti nadležnom nosiocu u Crnoj Gori odgovarajući medicinski izvještaj.

c) Izdata potvrda (obrazac) važi do posljednjeg dana roka koji je na njoj naveden ili dok nosilac nadležan prema mjestu prebivališta ne dobije zvanično, pismeno obavještenje na odgovarajućoj potvrdi (obrascu) o prestanku njenog važenja.

(2) Lice koje koristi davanja u naturi na osnovu člana 12. stav 3. Sporazuma na teritoriji druge strane ugovornice, obavezno je da prezentira potvrdu (obrazac) kojom se potvrđuje da je nadležni nosilac u jednoj strani ugovornici odobrio liječenje u skladu sa njegovim zdravstvenim stanjem u drugoj strani ugovornici. Lice koje je dobilo potvrdu (obrazac) popunjenu od strane nadležnog nosioca u Mađarskoj, dužno je da prezentira istu, nosiocu zdravstvenog osiguranja

prema mjestu boravka. Ova potvrda (obrazac) treba da sadrži najduže vrijeme do kada se davanja u naturi mogu pružiti.

(3) Lice koje želi da koristi davanja u naturi na osnovu čl. 13-15. Sporazuma obavezno je da sebe, odnosno svoje članove porodice prijavi kod nosioca nadležnog prema mjestu svog prebivališta predajući potvrdu (obrazac) izdatu od nadležnog nosioca kojom se potvrđuje da on, odnosno njegovi članovi porodice imaju pravo na davanje u naturi.

Primjerak potvrde (obrasca) o pravu na davanje u naturi dostavlja se od strane nadležnog nosioca i nosiocu nadležnom prema mjestu prebivališta.

Radi korišćenja prava na davanja u naturi za korisnike penzije iz člana 15. stav 3. Sporazuma nosilac nadležan prema mjestu prebivališta uručuje korisniku kopiju potvrde (obrasca) iz stava 1. ovog člana.

Nosilac mjesta prebivališta obavještava nadležnog nosioca o svim evidencijama, odnosno o činjenicama od značaja za korišćenje prava.

Član 9.

Naknada u slučaju nepridržavanja propisanog postupka

(1) Licu iz čl. 12-16. Sporazuma koje je koristilo pravo na davanja u naturi iz zdravstvene zaštite na način koji nije predviđen članom 8. ovog sporazuma, nastale troškove nadoknađuje nadležni nosilac prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(2) Nosilac koji je pružio davanja iz stava 1. ovog člana obavezan je da nadležnom nosiocu, na njegov zahtjev, dostavi neophodnu dokumentaciju.

Član 10.

Obavještenje o nesposobnosti za rad

Nadležni nosioci i nosioci strana ugovornica sa slanjem odgovarajućih potvrda (obrazaca), uzajamno se obavještavaju o slučajevima radne nesposobnosti nastale primjenom Sporazuma i ovog sporazuma.

Član 11.

Naknada troškova za davanje u naturi

(1) Zahtjev za naknadom troškova za davanja pružena licima iz čl. 12.-16. Sporazuma se dostavlja kvartalno, a najkasnije u roku od tri godine.

(2) Naknada nespornih troškova se vrši u roku od šest mjeseci od dana prijema zahtjeva. Isplata se vrši u eurima doznakom iznosa konvertovanog na dan slanja.

Član 12.

Odobranja davanja veće vrijednosti

(1) Davanja u smislu člana 16. Sporazuma su:

a) proteze udova, grudi kao i grudnjaci odnosno kupaći kostimi za nošenje grudnih proteza, ortopedska pomagala i sprave za oslanjanje, uključujući obloženi ortopedski steznik s dopunskim dijelovima, priborom i alatom.

b) ortopedske cipele po mjeri, po potrebi zajedno sa pripadajućom normalnom cipelom,

c) plastika čeljusti i lica, perika,

d) vještačko oko, kontaktno sočivo, naočare za uvećanje i naočare sa durbinom,

e) slušna pomagala, akustični i fonetički aparati, cohlearni implantati, govorni procesor,

f) vještački zubi (ugrađeni ili koji se vade) i proteze za otvaranje usne šupljine,

g) vozila za bolesnike (ručna i motorna), invalidska kolica i ostala mehanička pomagala za kretanje sa priborom, psi vodiči za slijepe,

h) kompjuter koji govori,

i) CPAP i BiPAP aparati,

j) koncentrator kiseonika,

k) pumpa za insulin,

l) zamjena sredstava navedenih pod tačkama od a-k,

m) liječenje i boravak u sanatorijima, odmaralištima ili liječilištima,

n) mjere za povraćaj funkcionalnih sposobnosti,

o) subvencije za djelimičnu naknadu troškova nastalih uslijed davanja iz tačaka a-n,

p) sva ostala pomagala za liječenje, medicinska sredstva i sl. čija vrijednost prelazi iznos od 500 EUR.

Dio IV

ODREDBE O NOVČANIM DAVANJIMA

Član 13.

Podnošenje i obrada zahtjeva za novčana davanja

(1) Nosilac one strane ugovornice kod koga je podniet zahtjev za davanje zatražiće od podnosioca zahtjeva da priloži raspoloživu potrebnu dokumentaciju nadležnom nosiocu druge strane ugovornice za obradu zahtjeva, a naročito podatke o periodima, vrsti i mjestima zaposlenja, odnosno obavljanja djelatnosti, kao i podatke o poslodavcu.

(2) Nadležni nosioci su dužni da se međusobno obavještavaju o svakom zahtjevu za davanje i svim činjenicama od značaja za ostvarivanje prava i utvrđivanje visine davanja, pri čemu potvrđivanje podataka na utvrđenim dvojezičnim potvrdama (obrascima) zamjenjuje dostavljanje originalne dokumentacije.

(3) Nadležni nosioci, takođe, međusobno dostavljaju pregled zaposlenja, odnosno djelatnosti koje su obavljane u drugoj strani ugovornici, kao i eventualno, u trećoj državi uz odgovarajuću dokumentaciju u originalu, odnosno u fotokopiji koju su ovjerali, uključujući i radnu knjižicu.

(4) Nadležni nosilac kome je podniet zahtjev za davanje potvrđuje nosiocu druge strane ugovornice periode osiguranja koji se uzimaju u obzir prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(5) Nadležni nosioci se međusobno obavještavaju, na utvrđenim potvrdama (obrascima), o okončanju postupka za utvrđivanje prava na davanje.

(6) Na davanja za slučaj nezaposlenosti se primjenjuju st. 1, 3, 4 i 5. ovog člana.

Član 14.

Isplata novčanih davanja

(1) Nadležni nosioci isplaćuju novčana davanja na osnovu Sporazuma, neposredno korisniku prava u skladu sa svojim pravnim propisima.

(2) U skladu sa propisima koji se primjenjuju korisnik prava je obavezan, na zahtjev nadležnog nosioca, da dostavi potvrdu o životu na utvrđenoj potvrdi (obrascu).

Dio V

OSTALE ODREDBE

Član 15.

Razmjena podataka i informacija

(1) Organi za vezu ili nadležni nosioci strana ugovornica jednom godišnje razmijenjuju podatke o izvršenim isplatama u skladu sa Sporazumom. Podaci se odnose na broj korisnika, datih po vrsti davanja i ukupnom broju izvršenih isplata.

(2) Nadležni nosioci strana ugovornica međusobno se i bez odlaganja obavještavaju o svim činjenicama bitnim za davanja korisnika prava, sa kojima raspolažu, ako davanja koristi u skladu sa pravnim propisima obje strane ugovornice, i to naročito o:

- a) utvrđivanju, obustavi ili ukidanju nekog davanja,
- b) dokazivanju novog staža osiguranja,
- c) započinjanju vršenja ili obavljanju određenog zaposlenja ili samostalne djelatnosti,
- d) zaključivanju novog braka od strane udovca/udovice,
- e) smrti korisnika davanja
- f) prestanku školovanja
- g) promjeni prebivališta, mjesta boravka,
- h) sticanja državljanstva druge države.

Član 16.

Potvrde (obrasci) i postupci

(1) Organi za vezu strana ugovornica utvrđuju potvrde (obrasce) i postupke potrebne za primjenu Sporazuma.

(2) U slučaju kada osiguranik podnese zahtjev neposredno nosiocu druge strane ugovornice, tada taj nosilac proslijeđuje zahtjev nosiocu druge strane ugovornice radi sprovođenja postupka u skladu sa Sporazumom.

Član 17.

Stupanje na snagu

Administrativni sporazum stupa na snagu istovremeno sa Sporazumom u skladu sa pravnim propisima koji se primjenjuju.

Sačinjeno u Budimpešti, 20. maja 2008. godine, na crnogorskom i mađarskom jeziku, u dva originalna primjerka pri

čemu su tekstovi podjednako vjerodostojni.

Za Crnu Goru

Ministar zdravlja, rada
i socijalnog staranja
Doc. dr **Miodrag Radunović**, s.r.

Za Republiku Mađarsku

Ministarka za socijalno
staranje i rad
Erika Šuc, s.r.

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

SU-SK Broj 01-841/5

Podgorica, 3. oktobra 2008. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

PREDSJEDNIK

Ranko Krivokapić